

Előfiz. díj helyben:
 Egész évre . . . 8 frt.
 Félévre . . . 4 »
 Negyedévre . . . 2 »
 Vidékre 1 frttal több.

Hirdetési díj:
 Egész oldal . . . 20 frt.
 Fél oldal . . . 10 »
 Negyed oldal . . . 5 »

Ezen felül minden hirdetésnél 30 kr. kincstári illeték fizetendő.

SZABADSÁG.

Megjelenik hetenkint háromszor: vasárnap, kedden és csütörtökön.

A szerkesztőség és kiadóhivatal:

VII-ik kör, Virág-
 utca, 337-ik hszám.

Ugy a kéziratok,
 mint a hirdetések
 ott vétetnek fel.

«Nyiltér» sora 15 k.

Kisebb hirdetéseknel
 minden szó után 5 kr.
 és a kincstári illeték
 számítatik.

Egyes szám ára 10 kr. — Számonként kizárólag a szerkesztőnél vagy a lapkihordónál kapható.

Előfizetési felhívás.

A „Szabadság” f. évi július elsejével XIV-ik évfolyamának III-ik negyedébe lép, s midőn új előfizetést nyitunk, megelégedettséggel hivatkozhatunk lapunk multjára.

Lapunk irányára továbbra is a régi marad. Mi nem dicsérünk, de nem is gáncsolunk senkit, ha arra rá nem szolgál. *Munkatársaink* kipróbált erők; városuk kitűnőségei, az irodalom hírnevesebb munkásai támogatják lapunkat és olvasóink nem egyszer találkoznak cikkeink alatt országgyűlési képviselő, s országos nevű írók neveivel is.

A „Szabadság” hetenkint háromszor jelenik meg, a helybeli lapok közül legelőbb értesíti olvasó közönségét a történetekről.

Előfizetőink az új negyedben teljesen ingyen vasárnaponként képes, szép-irodalmi mellékletet kapnak lapunkhoz csatolva „Vasárnap” címmel, melynek első számát június 28-án, vasárnap mutatványként megküldöttük.

Ez irodalmi mellékletet olvasóink bizonyára örömmel veszik, mert a „Vasárnap” hétről-hétre elbeszéléseket, érdekes apróságokat, népszerűen írt ismeretterjesztő cikkeket, talányokat hoz, s évenként 4 regényt közöl. Képei elsőrangú művészek rajzai után készülnek. A talány-megfejtők nevei közölnetnek s ezek között rövid időközökben jutalomkönyveket sorsolunk ki.

Főtörekvésünk mindig az volt, hogy olvasó közönségünk igényeit kielégítsük, viszont kérjük, hogy a mennyire lehetséges lapunkat terjeszteni sziveskedjenek, hogy lapunk nievauját fokozatosan továbbra is emelheszük.

A „Szabadság” előfizetési ára:

Egész évre . . . . . 8 frt.
 Fél évre . . . . . 4 frt.
 Negyedévre . . . . . 2 frt.

Vidékre 1 frttal több.

Helybeli jelenlegi előfizetőink részére megkezdettük a III-ik negyedre szóló nyugták szétküldését; kérjük azokat minél előbb és minél tömegesebben beváltani.

A „Szabadság” szerkesztősége és kiadóhivatala.

Törvényhatósági közgyűlés.

(1891. június hó 30-án.)

A kánikula melege beütött a közgyűlési terembe is, aminek rendszerinti következménye az, hogy a jó városatyák otthon hűsölnek és távollétükben talán azon törik a fejüket, nem volna-e jó úgy abba a köz-

gyűlési terembe minden szék helyébe egy nagy jégkockát alkalmazni, ahol aztán jégbe hűtve jobban tudnák intézni a város sorsát.

Erre a célra persze első sorban arra volna szükség, hogy egy bizottságot egy jégtanulmányuttra kellene kiküldeni Szibériába, ahol tudvalevőleg több jég van, mint a bikityi béli czukraszadában.

S amilyen meleg volt, éppoly gyorsan is olvadt el a közgyűlési tárgysorozat 4 pontja.

Első sorban a „Magyar Országos Tüzoltó-szövetség” 1893. ében Szabadkán tartandó közgyűlésének kérdése merült fel és szerencsés megoldást nyert, amennyiben elfogadtatott a tanács javaslata, mely szerint Szabadka városa elhatározta, hogy e célból megteszi a lépéseket, hogy a kongresszus itt tartassék meg. Hozzászolt a kérdéshez Hevér Géza és Mamuzsics Lázár polgármester. A polgármester különösen ajánlotta a városi költségvetés, és például felhozta Székesfehérvárt, amely város, dacára hogy költségébe került a kongresszus, mégis a tüzoltói szerek kiállításával szép tiszta hasznót, tehát vagyoni sikert is tudott felmutatni. Hangsúlyozza a polgármester, hogy eltekintve ettől is, kötelessége a városnak az eszmét pártolni már az erkölcsi cél tekintetéből is. Ajánlja, hogy az ehhez megkívánt költségek fejében 2500 frt vétessék fel az 1893. évi költségvetésbe.

A főispán figyelmezteti a közgyűlést, hogy a miniszterium esetleg kifogásolni találja azt, hogy már most vétetik föl egy összeg az 1893. évi költségvetésbe, miért is szükségesnek látja, hogy a javaslat akkor is tétessék meg.

Ezen kérdés eldöntése után történt egy kis félreértés Haynald Lajos bíboros érsek halálhírére vonatkozólag. A közgyűlés folyama alatt valahonnan hírül vette a főispán, hogy a bíboros érsek meghalt. A megdöbbentő hírről azonnal a közgyűlés határozatba hozta, hogy a gyászbeszéd felől jegyzőkönyvileg részvétet tejez ki, határozatba ment egyuttal, hogy a közgyűlés küldöttségileg fog a gyászszertartáson részt venni.

Alig egy negyedóra lefolyása mulván azonban egy másik örömhír érkezett, hogy Haynald Lajos bíboros érsek nem halt meg. Természetesen az előbbi határozatot vissza kellett vonni, a főispán pedig óhaját fejezte ki, hogy a bíboros érsek még soká éljen.

Ezután Szigethy tanácsnok (gazdasági vagy pénzügyi ???) olvasta fel évi zárszámadását, mely a közgyűlés által jóváhagyva, tudomásul vétetett.

Pertich Mihály árvaszéki elnök az árvapénzek elhelyezésére vonatkozólag ajánlja,

hogy tekintettel arra, miszerint az ipar- és keresk. bank 5 és fél százalék mellett fogad el pénzeket, a többi intézetek is kérdeztessenek meg, hogy hajlandók-e erre? A főispán ajánlja, hogy az intézkedés negatív értelemben tétessék meg, illetőleg hogy azok a pénzintézetek, amelyek erre nem hajlandók, ne bizassanak meg pénzkezeléssel.

Végül a 13-as szám kísértett végig a közgyűlési termen. 13 tanítóról volt szó. Nem is annyira róluk, mint arról, hogy a vakációban havi 30 frtot kapjanak. Köztudomásu tény az, hogy egy tanítóra ráfér egy kis fizetés még a vakációban is. Bizony nem jó mesterség az a tanítóság. Mikor előadás van, akkor van fizetésük, de annyi kell az iskolában mérgeledniök, hogy nem bírnak enni; mikor nem kell mérgeledniök a vakációban, akkor meg nincs mit enniök.

Hiába debattáltak tehát mellettük Budanovics Antal, Bedzsula József és Kulucsis Illés. A tanács ebben a melegben meghozta a hideg javaslatot, hogy nem ad. Budanovics a város jó szívéhez folyamodott, Kulucsis a törvényes alapra, Bedzsula József pedig avval argumentált több jó érvei közt, hogy hát ha a löversenyre 800 frtot tudnak adni akkor a tanítóknak is adhatnak valamit. És igaz van, mert ha a lovakat fizeti a város, azért mivel szaladnak — akkor a tanítókat is fizetni kellene mivel maradnak.

*

Irodalom, művészet.

A Dr. Róth Pál szerkesztésében megjelenő „Kereskedelmi Jog- és Ismeretek Tára” — mely benső értékénél fogva szaklapoknál szokatlan gyorsasággal hódít magának tért — negyedik száma ismét dus tartalommal jelent meg. Figyelmünket első sorban megragadja a „Sorsjegy-társaságok” cím alatt a szerkesztő tollából eredő cikk, melyben a sorsjegy-társaságok czége alatt üzött visszaélések felderítettnek. — Dr. Feichtinger Elek folytatja és befejezi „Tengeri magánjogok- és a francia reformok” címü tanulmányát. Dr. Berényi Pál a „Tudakozó irodák”-ról közöl figyelemre méltó cikket. Rádl Péter — egy Konstantinápolyban mint közgazdasági szakíró működő hazánkfia — pedig „A tüzkárbiztosító társaságok Törökországban” cím alatt ismerteti meg a Levante biztosítási viszonyait. A biztosítási szemle ezenfelül a biztosító társaságok állami felügyeletéről szóló svájci törvényt és a Budapest fővárosi tüzkárbiztosító intézetet tárgyazó munkálatokat ismerjéti.

A legdrámaibb hatásu regények egyike Tolnai Lajosnak a „Két élű bárd” címü regénye, mely a „Képes Csá-

1. ádi Lapok» most megjelent 26-dik számában nyer befejezést s az olvasó közönség legkiterjedtebb köreiből mély hatást keltett. A «Képes Családi Lapok» ily kitűnő művek közlésével valóságos missziót teljesít s a közönség méltó elismerésére tarthat igényt. Ugyanazon szám többi közleményei is szemenszedettek. Van benne egy igen szép költemény In c z é d y Lászlótól, humoreszk Tölgyesy Mihálytól s egy igen értékes cikk az étrendi kúráról. Szóval a hasznos a mulattatóval párosul. E minden tekintetben kitűnő hetilapot a legmelegebben ajánljuk a magyar olvasó közönségnek. Előfizetési ára egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. Kiadóhivatal: Budapest, nagykorona-utca, 20. szám.

Homoki szőlők telepítése cím alatt írt meg R á c z S á n d o r vinczellér iskolai tanár egy ma aktuális érdekű munkát, mely rövid idő alatt második kiadásában hagyta el a sajtót. A magyar szakirodalomban e csak ritkán előforduló kereslet legjobb dicsőítője e munkának, mely a ma Magyarországon egy felette fontos termelési ágának a homoki szőlők művelésének írja le elemeit. Országunk óriási homokterületei, a melyek eddig a «h a s z n a v e h e t e t l e n» jelzővel fordultak elő földművelési statisztikánkban, az új kultúrával kincses bányáivá lettek tulajdonosaiknak. R á c z S á n d o r a ki a Kecskemét vidéki híres homoki kultúra alapvetési munkálatainál tevékeny részt vett, mint első figyelte meg a mindenesetre idegen kultúra sajátosságait és könyvét gazdag tapasztalatai alapján írta. — Munkája tárgyalja a talaj előkészítését, a futó homomegkötését, a futó homokra alkalmas szőlőfajok megválasztását, a fajok megkövetelte metszési módokat, a trágyázást, a műtrágyák alkalmazását, a szüretet és a védekezést a homoki szőlők ellenségei ellen, — egy szóval felöleli az egész érdekes anyagot, és a szőlőtermelő gazdaközönségnek hasznos kézi könyvét képezi még eddig ismeretlen munkája közepett. Kiadja a «B o r á s z a t i L a p o k» kiadóhivatala B u d a p e s t K ö z t e l e k. Ára 1 frt 50 kr. Megrendelhető ugyanitt és az Eggenberger-fele könyvkereskedés útján minden hazai könyvtárban.

Közgazdaság, ipar, kereskedelem.

Az új szőlőtelepekről.

Miklós Gyula kir. tanácsos borászati kormánybiztos mult hó végén látogatta meg a „Szeged vidéki homoki szőlőtermelők egylete”-nek telepét Királyhalmán, mely a Szabadka és Szeged közt közlekedő alföldi vasut „Királyhalmok” nevű 113. számú őrházánál még most csak megállóhely terül el.

A kormánybiztos Heinrich József borászati vándortanárnak kísérte a telepre, hol az egyszerű baktérháznál az új homoki szőlőtelep-tulajdonosok, nagyrészt s z a b a d k a i a k, csaknem teljes számban, továbbá Horgos község előljárósága üdvözölték, mely után bemutatva lett a mintegy 200 holdnyi idei ültetésű telep.

A kormánybiztos látható örömmel szemlélte a szépen fejlődő ültetést s teljes elismerését nyilvánította a telepítőknek, kik az eddig csak legelőnek használt bucskás homokterületen ezen valóban szép jövőt ígérő alkotást létesítették.

A telep egész terjedelmében a domboz-völgyes homokvidék benyomását gyakorolja a szemlélőre, melyet most a szőlőműveléssel egy virágzó, tegyük hozzá, hogy jövedelmező teleppé és forrássá alakít át a szakértelem.

A „Szeged vidéki homoki szőlőtermelők egylete”-nek ezen telepét Heinrich József vándortanárnak létesítette. Ő adta az eszmét Ormódi Béla szegedi nagykereskedő és földbirtokosnak, hogy a két nagy város, Szeged és Szabadka közt közlekedő vasut mentén elterülő homokterületet parcellirozza s adja el szőlőnek. Az ő buzdításának köszönhető, hogy csakhamar akadtak követői és keresztülvivői az eszmének, úgy, hogy ma már közel 200 hold van szőlővel betelepítve; Heinrich József vándortanárnak vezette óriási száradozások mellett a telepítési munkálatokat, ő rigoloztatott, ő rendelkezett, ő járt Budapestre az immunitás keresztülvitelének megejtésére, egyszóval az ő buzgalmának, az ő fáradhatatlan szorgalmának, szakértelmének köszönhető ezen fontos nemzetgazdasági újabb tényező létesülése.

A telepen fősúly van fektetve a csemegezőlő termelésre, de a bortermelés is felkaroltatott, a mennyiben a magaslatokon kövidinka, kadarka, az alsóbb területeken a chasséhas és a muscatfélék, de egyéb kiváló csemege és borfajta féleségek is foglalják el, úgy hogy ha 3—4 év múlva a szőlő teremni kezd — tömeges és nagy mennyiségű áruval léphet fel ezen telep a világ piacain, miután a homokterület vevői naponta szaporodnak, — és természetesen is hogy szaporodnak, mert közvetlen a vasutmentén terülve el a homokbirtok, hol naponta 7-szer áll meg a személy vonat s hol naponta 120—150 ember száll fel és le — nem kell hosszas uton kocsival hordani majd a terményt a vagonokba, egy szóval a megközelítés akadályokba nem ütközik, nem drága és nem időrabló.

Az új szőlőültetvény megszemlélése után Ormódi Béla rózsamajori birtokán pihente ki magát a társaság, hol nagy élvezettel hallgattuk a kormánybiztos tapasztalataiban gazdag fejtegetéseit.

Este Horgosra rándultak Holtteinrich József vendégszerető házánaál még tovább folyt a kedélyes eszmecsere. Másnap reggel Palicsra ment a kormánybiztos, hol Meinrich vándortanárnak és a bácsbodorgh-megyei gazd. egylet küldöttei a Bácskában levő homokterületek szőlővel leendő betelepítésére buzdítottak.

Befejezésül e közleménynek ki kell emelnem azon körülményt, hogy a „Szeged vidéki homoki szőlőtermelők egylete” az állami segínyt csak annyiban vette igénybe, hogy keresztül vitetett az „immunitás” kérdésének eldöntése még pedig oly módon, hogy ide bárhonnán és innen bárhová lehet vesszőket szállítani; — hogy megengedettett Heinrich József vándor-tanárnak, miszerint székhelyét Szegedről Horgosra tegye át, hounan naponta 4—5-ször is közlekedhetik a teleppel.

Más kérdés természetesen, hogy Heinrich József vándortanárnak szívesen lakik-e abban a kis paraszt faluban Szeged helyett, hol bizonyára sok előnyt nélkülöz, amit Szegeden nélkülöznie nem kellene; de hát ő oly lelkesen karolta fel az új szőlőtelep létesítésének ügyét, hogy a saját és családja kényelmét feláldozza, csak hogy egy virágzó telepnek alapját szakértelemmel, fáradsággal és ügybuzgalommal megteremtse. Az új

szőlőtelepítők és a földtulajdonos, ki ily módon kitűnő áron értékesítette földjeit, bizonyára hálás emlékekkel adóznak Heinrich József urnak.

CSARNOK.

Emma.

(Rajz.)

I.

— Igazatok van; szeretem Emmát! Magam sem tudtam eddig, neki sem szóltam felőle. Nem vert hangosabban a szívem, ha megláttam; nem sóhajtoztam utána és nem irtam szerelmes verseket — hozzá! Azt mondjátok, hogy elkerülöm, mintha félnék tőle; hogy zavart vagyok, ha rám néz világos, nagy szemével! És ebben is igazatok van! Elkerülöm, zavart vagyok, ha rám néz; mert félek, hogy attól a nézéstől nekem is hangosabban dobogua a szívem, sóhajtoznék és tuczat számra gyártanám a szerelmes verseket — „hozzá”! De azért szeretem Emmát — nagyon szeretem!

II.

Kacagás követte Jenő szavait, ki komoly arccal ült vig társai között, Alacsouy, sápadt arcu ifju, nagy kék szemekkel. Nem törődött a kacagással, nem bántotta a gúnyolódás. Erre is csak azt felelte, hogy: „Igazatok van! mindenben igazatok van!” Csak egy vállas, piros képű, jókedvű ifjut nézett szuró tekintettel szünetlenül. Az is kacagott! . . . Összerázkódott ennek a kacajára, s a mikor nem látta seuki, óvatosan, hogy meg ne hallják, odasugta a vállas, piros képű, jókedvű ifjunak: „Te Béla! Valamikor te is szeretted Emmát, olyan nagyon szeretted!” . . .

III.

Mint a csicsergő madársereg, olyan kellemesen hangzó zajt csapnak a kertben mulató leánykák. Emma a legzajosabb közöttük. Utánozza a fiatalembereket, kik szerelmes pillantással közelednek feléje. Olyan jól áll neki. A többiek szent áhitattal figyelnek reá, s olyan édesen kacagnak rajta.

Emma egyszerre csak elkomolyodik ijedten kérdezi, hogy hány óra van. „Mert légyottom lesz!” . . . Találgatni kezdik; „Ah? . . . Béla? . . . Jenő?” . . . „Dehogy! — felel durczásan Emma — . . . Károly!” — — Yan—Kó.

HIREK.

Lapunk elárúsítása ezentul nemcsak a szerkesztőségénél és a lapkihordónál leendő, hanem a messzebb lakó közönség kényelmére: Miskolczy István (ezenütt Krécsy György) deák-utcai könyv- és papirkereskedőnél is kapható lesz számonkint. Ugyanitt a lapra előfizetés és hirdetés is felvételik.

Haynald Lajos bibornok érsek halálhíre járta be tegnapelőtt a várost és az egész országot. Sürgős kérdézősködéseinkre megbízható helyről a következőket jelentik: A biboros érseket ugyanis pénteken megütötte a szél s azóta többször megújultak a rohamok, úgy, hogy a népszerű tudós főpap életben maradásához az orvosok kevés reményt fűznek. Korányi Frigyes egyetemi tanárt betegágyához kórárték Budapestről. A biboros érsek huzamosabb ideje betegeskedik s az utóbbi időben nagyfokú bénultság vett rajta erőt, úgy, hogy a hozzá közel állók a legrosszabbtól tartanak.

Majorossy János püspök vasárnap délután végezte városunkban a bérmálást és kedden elutazott.

A bajmoki bucsu. Hires bucsu a bajmoki Bácskában. Az igaz, hogy a lélek nem sokat enyhül, de a fáradt testnek hires pihenője és ha Péter-Pál olyan szegény szent volt is, hogy csak kettőnek jutott egy nap a kalendáriumban, a bajmokiak e napon mégis oly gazdagon kirukkolnak, mintha Lukullus és Dárius napja volna az. Volt ott szabadkai muzsikaszóra, csónopai tamburára budakeszi operára: csárdás, koló és tajes kiviradtig. Szabadka egész vonatra való vendéggel volt képviselve rangkülönség nélkül, különösen a fiatalóság.

Palicsi interpelláció. Károlyi Gábor gróf a képviselőházban a minap a városigeti tó miatt interpellálta a minisztert és a kormányt csipős humorral. A palicsi tónak most ugyanaz a hibája, hogy a zöld habréteg, különösen az uszodák és a verandai sétány körül már kiállhatatlan nemcsak fürdés-kor, de sétaközben is. Annyira általános e miatt a panasza, hogy nem ártana a közegészségügy orrának megszagolni és — a la-Károlyi — a hatóságnak mint mindenbe be szokta, ebbe is beletűni az orrát.

Az iparos ifjak városerdői bálja június 28-án, sikerült. A kör tiszta jövedelme körülbelül 100 frt. A négyeseket 70 pár tánczolta. A mulatság sikerét emelte az öt szép varagárlány: Szegszárdi Terka, Kecskés Ilonka, Sleher Ilonka, Molnár Amália és Raesmán Mariska. Tudósítónk a hölgyközönségből a következőket jegyezhette fel: Tumbász Ilonka (Szeged), Kis Kovats Teréz (Halas), Tumbász Ilonka (Zenta), Faschner Katicza (Szeged), Almási Tuka, Baász Piri Katicza, Berki Etelka, Csik Erzsébet, Csernai Amália, Csizik Anna, Kopilovics Krisztina, Rieger Ilona, Ferencsevics Etelka, Kernyajszki Zsófi, Pukkel Margit, Szepies Mariska, Hevézi Juliska, Kis Ida, Kecskés Ilonka, Oszter Erzsébet, Vékony Rozsika, Molnár Amália Sifflis Etel, Kadasi Zsuzsi, Pinter Ida, Gálík Erzsike, Raesmán Mariska, Csiger Juliska, Szendi Rózika, Korponai Rezi és Etelka, Karlovics Katicza, Erdeli Juliska, Kis Julius, Kunszabó Ilonka, Borotvai Növérék, Szegszárdi Növérék, Korhammer Növérék, Csákvics Maris. A főkapitányság a bejelentési illetékből elengedett 8 frt 50 kr. az egylet javára a melyért az ez uton is forró köszönetét nyilvánítja. A rendező jelvények díjtalan elkészítését Batacsics Lencsi urhölgy volt szíves eszközölni. Felülfizettek: Döntő István 5 frt, Nánai Mihály 2 frt, Veinberger Lajos 2 frt, Veroni Pál 1 frt 60 kr. Kornhauzer Jakab 1 frt, Csik és Gálík 1 frt, Ipartestület 2 frt, Elek István és neje 1 frt, Bruker Mihály 1 frt 20 kr. Adám János 70 kr, Poós Albert 60 kr. Ungvári Tini 60 kr. Veisz Jakab 50 kr. Zudvig Károly 50 kr, Gálík János 1 frt, Vinkler Lajos 50 kr. Jakies Mihály 50 kr. Özv. Szlobodáné 40 kr. Slézinger Sándor 1 frt. Pimpl Géza 20 kr. Kulesár János 20 kr.

Palicson utolsó közlésünk óta kiünlaktak a részten laknak ma is városi épületekben: Antunovits Sándor Belgrád, Bokor Károly Szeged, Vandman Zsigáné Szabadka, Papp Örsébet Szeged, Macskovits Tituszné Szabadka, Dr. Jordán Károly Szaniszló, Bilinczer Henrik Bajmok, Rausch Ferenczné Bpest, Boross László Szeged, id. Lovas Ferenczné Bpest, Löbl Adolf B.-Földvár, Szabó László Zenta, Matkovits József Zenta, Dr. Jordán Ferencz Bpest, Pollák

Mór Szeged, Holczér Lajosné Pusztapalotai, Lugosy Döméné Bpest, Rekvényi Kati Szabadka, Horváth János Kishegyes, Gál Jánosné Szeged, Piukovits Jánosné Mateovits, Moldoványi Béla Orsova, Bravencz Frigyesné Pécs. Kis Viktor Bács-Petrovoszello, Beck Zsigmondné Topolya, Csursits Lujza Szabadka, ifj. Gál Ferencz Szeged, Baranovits Ferencz Szabadka. A mint e névsor mutatja fürdőintézetünket az ország minden részéből felkeresik, csak az kár, hogy kevés és rossz is a lakás.

A toronyorák még mindig sztrájkolnak és a hatóság még mindig nem akarja teljesíteni kívánságukat, pedig nem kívánnak mást, mint pontos tisztogatást és elegendő olajt. Félős, hogy legközelebb a harangok is sztrájkolni fognak.

A városi tűzoltóságnak — mint értesülünk, f. hó 4-én tesz az 100-ik ürsége. Ebből az alkalmából nagy közvacsora lesz a tűzoltó őrtanyán, 2 frtnyi belépési díj mellett. Zenekar is fog működni.

A polgári leányiskolának kedden, június 30-án volt évzáró ünnepélye. A tárgysorozat tulajomó részét énekszámok képztek, köztük egy solo-rész, mit Fürst Ella csinosan, jó hanggal adott elő. Voltak szavatelok s egy végzett növendék bucsubeszédet is tartott. Az iskolának az idén 156 növendéke volt, ezek közül felsőbb osztályba akadálytalanul felléphet 125, javító vizsgálatra utasítottak 14 osztályismétlésre 7. Jutalomkönyveket kaptak: a IV-ik osztályból: Baitz Irma, Béuiss Piroška, Burány Mari, id. Klein Ilona, Papp Erzsi és Tary Irén. A harmadik osztályból: Braun Flóra, Dimitrievics Miléva, Hetényi Ilona és Palotay Jolán. A II-ből: Hoffmann Mártha, Macskovits Mariska, Rekvényi Ilona és Tauszig Irén. Az első osztályból: Kunetz Sarolta, Meinhardt Emilia, Ruttkay Aranka, Szudarovits Katalin és Werschitz Czeccilia. — A jövő tanév szeptember 1-én kezdődik, az első három napon a beiratások lesznek.

Hubert Herman kereskedelmi tanító a f. é. nagy szünidő tartarmára tanfolyamot nyit a gymnasiumi épületben levő beltéri elemi iskolában; melyen a magyar és német szepírásban, valamint a jegy- és fejszámolásban alapos oktatást ad. Ugyan ő külön órákban a német nyelvre is tanít, esetleg javító vizsgálatra előkészít. — Szegény jó tanulóknak ezen tanfolyamra ingyen vétetnek fel. — A tanfolyamot f. é. július 6-án megkezdji naponta 10 órától 12 ig.

A fürdés áldozata. Hegedüs Sándor vasuti fekező vigan hagyta el a szabadkai állomást a gombosi vonalon. A nagy hőségben azután Gombosnál egyet gondolt és míg a vonat átadása volt azalatt a Danába megfürdött. Hirtelen azonban oly görcsöt kapott hogy megmenteni se lehetett és odafutott. A boldogtalanban, mint halljuk, egy alig pár év alatt teljesen kihalt boldogtalan család ért tragikus végét.

Feljebb az ernyőkkel. A bolti ernyők úgy látszik, nagyon rosszul vannak nevelve, mert lépten-nyomon belekötnek a járókelőkbe s hol kalapjokat ütök le, hol a gondos frizurákat bontják meg. Ha már a kilógó czimereket olyan drákói szigorral tudták kiirtani, nem ártana a rendőrségnek a rakoncátlanul lehajló bolti ernyőket is egy kis illemre tanítani, persze a gazdáik által.

Tűz-veszély. Szent-Ivánon a napokban délután, a legnagyobb szélben Sinkovits

Kiss István 3—4 éves gyermeke tüzet rakott. A nagy szél a szikrákat csakhamar a közel levő szalma kazalhoz sodorta, a mely csak 4—5 méter távolságban lehetett a háztól s így a legnagyobb tűz fejlődhetett volna, hogyha a rögtön összefutott lakosság kintartó munkája azt azonnal el nem nyomja.

Öngyilkosság. Mák István, Varga Agoston mindenese, június hó 30-án a d. e. órákban a verusitsi pusztán uraságának söréttel töltött kettős csővű fegyverével szíven lötte magát, mi rögtön halálát okozta. A szerencsétlen nagyon hódolt Bachusnak és tettét is deliriumban követte el. Élt 56 évet. Nején kívül 6 gyermeke maradt.

„Hotel Stadt Pest in Szabadka.” Ez az ékes felirat díszlik az Orpheum-társaság falragaszain; ami már valósággal megbotránykoztató. Elég, ha piszkos német coupletjeikkel mulattatják az „arany ifjuság”-ot, (értsd: gyerekezipőből kinőtt inaslegény és nagyuri szeszélyeinek hódoló rőtös kereskedősegéd), de plakátjaikat legalább magyarul nyomassák. Mert Szabadka Magyarországon van és Szabadkán nincs „Hotel Stadt Pest”, hanem „Pest szálloda.”

Izraelita ifjak figyelmébe. A budapesti izraelita kézmű- és földmívelési egylet segélyt ad mindazon alsóbb iskolát végzett ifjaknak, kik kézműves pályára kívánnak lépni. Folyamodványok az elnökséghez (Holló-utca 4. szám, Budapest) küldendők.

Egy vendégszeretetéről hires, kiváló gentleman meghívja egy csomó barátját vidéki kastélyába, figyelmezteti őket azonban, hogy előtte való nap sürgönyözzenek, egyszersmint egyik fiatal urnak megmondja, hogy rendeljen számára a vadásboltban csemegéket és libákat. A meghívottak elhatározzák az indulás napját, a fiatal ur is rendelkezik a libákról s a kompánia egyik sikerült érczeiről ismert tagja ekként tudatja ezt sürgönyileg a szíves házigazdával: „A libák ma elmentek, a szamarak holnap jönnek.”

Mozgó kolera. A sertésstrágya szállító kocsi még mindig átvonulnak a Theresia park előtt, a korzó közönség nem kis megbotránykozására és a poszton álló rendőr szeme láttára. Talán a nyári időnyben legalább a közegészség orra ezt is megszagolhatná és megkímélhetné a közönséget ettől a mozgó kolerától.

A pofaszáritón. Paraszt legényeink így nevezik kedélyesen a Hungária elejét, ahol vásár- és ünnepnap délelőtt gyülekeznek, dohányozva és díszkópéseket produkálva. Persze, hogy a leányokat várják itt a templomból és az elvonulókat éppenséggel nem a bonton szerint kritizálják; ráadásul aztán nem ritka az sem, ami legutóbb is megtörtént, hogy két bepálinkázott bunyevác legény egymást bérmálta. Talán a rendőrség nem erőlteti meg éberségét, ha egy szál Andrást ilyenkor oda rendel posztra. Különben ilyen pofaszáritó kaszinó a város háza előtt is alakul, ahol még Andrásek is segítenek köpdösni és az utat elállni. Csendélet Arkádiában!...

A nyaralás, fürdőzés, utazás és kirándulás igen lényeges kellékei az állandó jó egészség és laukadatlan munkaerő fontartásának. De hogy a kívánt célt valóban elérhessük, okvetlenül, szükséges, hogy mindenki, mielőtt nyaralásra falura vagy fürdőhelyre, nyári utazásra avagy kirándulásra indul, kellőképen lássa el magát mindama szükségleti czikkokkal, melyek míg

egyrészt megvédik egészségét az idő változásai ellen, másrészt a kellő kényelmet, gondatlanságot a kellemes szórakozást biztosítják számára és azt eredményezik, hogy test és lélek valóban felüdül s új erőt új kedvet nyer a munka folytatására. A nyaralási-fürdőzési saison alkalmából, az elmondottak alapján, fővárosi levelezőnk felhívja a figyelmet **Kertész Tódor fővárosi ismert díszműáru kereskedő üzletére** (Dorotyyo-utca 1 sz.) hol az idevágó nyaraló, fürdőző, vadászati stb. cikkeknek legnagyobb és leggazdagabb raktára található. A cég terjedelmes árjegyzékéből — mely ezekre menő különféle cikkeket tartalmaz — a jutányos árak demonstrálásul sorolunk fel egy néhányat: pl. indiai hintaágy fák közé vagy szobában 4.50 20 frtig, laposra összehajtható szék gyalogsértára (sétabot is) 2 frt.70 kr, japáni napernyők 80 krtól, kerti legyezők 10 krtól felfelé szódavizkészítőgép 7—15 frt, fagyalt készítő (önműködő) 5—9 frt, kávéfőző gép 4.80—10 frt, paradicsom és gyümölcsprés 60 krtól 1.20 kr, lignum sanctum kuglizó golyók 1.15—2.85 frtig, kuglibábok 2 frt 50 kr, Flober puskák 7—20 frt. egészen új vacuum-pisztolyok a céllövés begyakorlására felütek és gyermekek számára 1 frt 50 kr. teljes tornakészlet 5 frt 50 kr. tornaczipő 2.50 frt, gyermek-hinta 3—10 frt, két vivő készlet 23 frt 50 kr gumi lapdák 15 krtól, croquetjáték 9—20 frt, Lavn-Temls 42—100 frt, karikajáték 12 pár 1.60 kr. velőcipéd fiuknak 8—15 frt, papír léghajók 50 kr. színes lámpiónok 15—60 kr. s az új nyári játék: Coermont szállóernyő 50 kr. A vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítettek s meg nem felelő tárgyat a cég készséggel kicserél.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
SZALAY LÁSZLÓ A. ügyvéd.

7838/1891. sz.

Árlejtési hirdetmény

tégla-járda lerakására.

Szabadka sz. kir. város belterületén a fennálló járda-szabályzat I., II. és III-dik kerületéhez tartozó utcáknak tégla-járdával leendő ellátására ezennel pályázat hirdetik.

A pályázati feltételek következők:

1. A vállalkozási szerződés 3 évre köttetik meg.
2. Ajánlattevő tartozik zárt ajánlatában 4 db minta-téglát mellékelni, melynek méretei és alakja tetszés szerint választható.
3. A munkálat következő részletekből álland: a) földgyengetés négyyszög-méterenként, b) homokozás, c) lapjára fektetett

3—2

burkolat, d) élére rakott burkolat, e) folyókák, f) élére rakott szegély-sor.

4. Pályázati határidő f. évi július 15. déli 12 óra, mely időig a lepecsételt ajánlatok Szabadka sz. kir. város tanácsára címezve ezen felirattal: Pályázat tégla-járda lerakására, nyújtandók be.

5. Biztosíték 2000 frt készpénz, vagy óvadékképes értékpapír, mely az ajánlat-hoz melléklendő.

6. Elkésve érkezett, úgy táviratilag tett ajánlatok figyelmen kívül hagyatnak.

Egyéb feltételek és felvilágosítás a városi mérnöki hivatalban a hivatalos órák alatt adatik meg.

Kelt Szabadkán, 1891. június 25.

A városi tanács.

Melyik lapra fizessünk elő?

Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva a legolcsóbb magyar lap a

„EGYETÉRTÉS”

a mely az új évvel immár 25-ik évfolyamába lépett. Ez a magyar olvasó közönség lapja. Hiteles forrásokból származó értesüléseinek gyorsasága, alaposága és sokasága, rovataink változatossága, kitűnősége, a különböző olvasmányok gazdag tárháza tették az „Egyetértés”-t népszerűvé. Az országgyűlési tárgyalásokról a legrészletesebb s e mellett tárgyilagos hű tudósítást egyedül az „Egyetértés” közöl. Gazdasági rovata elismert régi tekintélynek örvend. A magyar kereskedő s gazdalközönség nem szorul többé idegen nyelvű lapra, mert az „Egyetértés” kereskedelmi s tőzsdei tudósításainak bőségével s alaposágával ma már nem versenyezhet más lap. A kereskedő, az iparos s a mezőgazda megtalálja mindazt az „Egyetértés”-ben, a mire szüksége van. Változatosan szerkesztett tárczájában, annyi regény olvasmányt ad, mint egy lap sem. Két-három regényt közöl egyszerre, úgy, hogy egy év alatt 30—40 kötetnyi regényt, részint eredetit, részint a külföldi legjelesebb termékeket jó magyarságu fordításban kapnak az „Egyetértés” olvasói. A ki olvasni valót keres és a világ folyásáról gyorsan és hitelesen akar értesülni, fizessen elő az „Egyetértés”-re, melynek előfizetési ára egy hóra 1 frt 80 kr. 1/4 évre 5 frt s egy évre 20 frt. Az előfizetési pénzek az „Egyetértés” kiadóhivatalába küldendők. Mutatványszámot a kiadóhivatal kívánatra egy hétig ingyen és bérbermentve küld.

Sipos Dezső czipész.

Ajánlja jól berendezett saját készítményű czipő raktárát, elvállal egy-szeremint bármennyű javításokat is, melyeket pontosan és olcsón készítenek el. Belső megrendeléseiket kérve, a közönség szíves pártfogásába ajánlom magam. Üzletem: Kazinczy-utczában (régii Gömbkötő utca) van. 4—1

Orvosi bizonylatok

„MARGIT”

gyógyforrásról

„MAGYAR SELTERS”

Előnyös tulajdonsága valamennyi szikéleges vizek között, — vegyi alkotásának szerencsés összetétele kevés szén-sav, de gazdag, félig kötött szén-sav tartalma.

Dr. Korányi Frigyes egyetemi tanár és kir. tanácsos. Jó hatásnak találtam a légutak és gyomornyalvártáinak hurutos bántalmainál. A Seltersi- és Vichy-stb. vizektől különbözőbb csekélyebb szén-sav tartalmánál fogva s azért vérzések lehetőségénél, vagy a hol a vérkeringési szervek izgatásától kell tartani, a szén-sav-dúsabb vizek fölött előnyvel bír.

Dr. Gebhardt Lajos egyetemi tanár a Rókus-kórház igazgatója: Kiválóan jó hatásnak bizonyult a légző-, emésztő- és vizezőszervek hurutos bántalmánál olyanokra, hogy jelenleg rokonalkatu más ásványvíz-kórházunkban alig rendelgetik. — csekély szén-sav tartalmánál fogva oly esetekben is sikeresen alkalmazzuk, a melyekben a seltersi-, giesshübli-, gleichenbergi vizeknek használata határozottan káros volna.

Dr. Navratil Imre egyet. tanár: Torok-, gége-, légszűrés- és bőrbetegségekben igen jó, kiváló hatást pedig akkor gyakorolt, ha az említett szervek bántalmával rokon természetű gyomorhaj volt jelen.

Dr. Poór Imre egyetemi tanár: Gége-, tüdő-, gyomor- vizezhólyag-idült hurutját szintugy o-zlatja.

Ez időszorint Európa legelső s leglátogatottabb sziké- tegek klimatikus gyógyintézete:

GÖRBERSDORF

a „Margit”-forrás gyógyhatásáról — Sokoldalú legkedvezőbb eredmények alapján, melyeket én gyógyintézetemben a „Mar-

gint”-forrás gyógyvíz alkalmazása által a légutak idült hurutos bántalmánál tapasztaltam, hivatalos értem magamat ezen betegem által kedvesen fogyasztott és jól tűrt gyógyvizet a legszívesebben ajánlani.

Dr. Kéty Lároly egyet. tanár: Légző-, emésztő-szervek, hurutos bántalmánál jó eredménnyel alkalmaztam, seltersi-, gleichenbergi-, Giesshübli vizek fölött kisebb szén-sav tartalmánál fogva előnyvel bír.

Dr. Barbás József Rókus-kórházi főorvos: Légző-, emésztő- és vizező-szervek hurutos bántalmánál bátran versenyez a külföldi szikéleges ásványvizekkel.

Dr. Bamberger Henrik egyetemi tanár, udvari tanácsos. Légző-, emésztő-szervek idült hurutjánál tapasztalt eredmény bizonyítja, hogy gyógyhatásban teljesen azonos a seltersi-, giesshübli- és Vichy-vizekkel.

Dr. Duchek András egyetemi tanár, udvari tanácsos. Összetétele és kellemes ízével fogva ajánlható a légző- és emésztő-szervek kórállapotánál.

Görbersdorf, 1879. március 18-án
Dr. Rimpler Tódor.

„MARGIT”-borral használva a legegészségesebb ital!

Kizárólagos
főraktár

Édeskuty L.

cs. és kir. és szerb kir. udv. ásványvíz-szállító- társulat, Budapeston, Erzsébet-tér 8. sz. 1891

Ugyisintén kapható mind a gyógyszerüzletben, fő-kereskedésben és vendéglőben.

Szabadka, Székely Simon könyvnyomdája 1891.